

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2006/23/EÜ,**5. aprill 2006,****ühenduse lennujuhiloa kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

aeronavigatsiooniteenuste osutajate vahel suureneva piirkondliku koostöö raames. Käesolev direktiiv on seetõttu ühtse Euroopa taeva õigusaktide oluline osa.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 80 lõiget 2,

(3) Direktiiv on sobivaim vahend pädevusstandardite kehtestamiseks, jättes nimetatud standardite saavutamise viisid liikmesriikide otsustada.

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

(4) Käesolev direktiiv põhineb olemasolevatel rahvusvahelistel standarditel. Rahvusvaheline tsiviilennunduse organisatsioon (ICAO) on vastu võtnud lennujuhtidele lubade andmist puudutavad sätted, sealhulgas keelenõuded. Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsioon (Eurocontrol), mis asutati 13. detsembri 1960. aasta rahvusvahelise konventsiooniga seoses lennuliikluse ohutuse alase koostööga, on vastu võtnud Eurocontroli ohutusnõuded. Vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artiklile 4 võetakse käesoleva direktiiviga üle nõuded, mis on sätestatud Eurocontroli ohutusnõuetes nr 5 (ESARR 5) lennujuhtide kohta.

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Ühtse Euroopa taeva õigusaktide rakendamine nõuab üksikasjalike õigusaktide kehtestamist, eelkõige lennujuhtidele lubade andmist puudutavates küsimustes, eesmärgiga tagada kõrgeimad vastutuse ja oskuste standardid, parandada lennujuhtide kättesaadavust ja edendada lubade vastastikust tunnustamist nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004 määruse (EÜ) nr 550/2004 (aeronavigatsiooniteenuste osutamise tingimuste kohta ühtses Euroopa taevas)⁽³⁾ artiklis 5, järgides samal ajal eesmärki üldiselt täiustada lennuliikluse ohutust ja personali pädevust.

(5) Ühenduse lennuliikluse eripära nõuab ühenduse pädevusstandardite kehtestamist ja tõhusat kohaldamist lennujuhtide suhtes, keda värvavad üldise lennuliiklusega seotud aeronavigatsiooniteenuste osutajad. Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riigisiseseid sätteid kohaldada ka lennujuhiõpilaste ja lennujuhtide suhtes, kes täidavad ülesandeid aeronavigatsiooniteenuste osutajate vastutusalas, kes osutavad oma teenuseid eelkõige muul kui üldise lennuliikluse otstarbel.

(2) Ühenduse loa kehtestamine on vahend lennujuhtide eriomase rolli tunnustamiseks ohutu lennujuhtimise tagamisel. Ühenduse pädevusstandardite kehtestamine vähendab samuti killustumist kõnealuses valdkonnas, muutes tõhusamaks töö korralduse

(6) Liikmesriigid, astudes samme ühenduse nõuetele vastavuse tagamiseks, peavad tagama, et järelevalvet tegevad ja vastavust tõendavad asutused oleksid piisavalt sõltumatud aeronavigatsiooniteenuste osutajatest ja koolituse pakkujatest. Asjaomased asutused peavad samuti olema suutelised oma ülesandeid tõhusalt täitma. Käesoleva direktiivi alusel määratud või loodud liikmesriigi järelevalveasutus(ed) võib (võivad) olla sama asutus (samad asutused), kes on määratud või loodud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määruse (EÜ) nr 549/2004 (millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks)⁽⁴⁾ artiklile 4.⁽¹⁾ ELT C 234, 22.9.2005, lk 17.⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2005. aasta aramus (ELT C 320 E, 15.12.2005, lk 50), nõukogu 14. novembri 2005. aasta ühine seisukoht (ELT C 316 E, 13.12.2005, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2006. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).⁽³⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 10.⁽⁴⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 1.

- (7) Aeronavigatsiooniteenuste osutamine nõuab kõrgelt kvalifitseeritud personali, kelle pädevust on võimalik tõendada mitmel viisil. Lennujuhtimise valdkonnas on asjakohaseks vahendiks lennujuhtidele ühenduse loa (mida peetakse teatud laadi diplomiks) andmine. Loasse tehtav kanne pädevuse kohta näitab aeronavigatsiooniteenuse laadi, mida konkreetne lennujuht on pädev osutama. Samal ajal kajastavad loas sisalduvad oskusemärged nii lennujuhi eriomaseid oskusi kui ka järelevalveasutuste luba teenuste osutamiseks konkreetsetes sektoris või sektorirühmas. Seetõttu peavad asutused lubade väljastamisel või oskusemärgete kehtivust uuendades olema valmis hindama lennujuhtide pädevust; pädevuse kahtluse korral peavad asutused olema valmis loa, pädevuse kanded või oskusemärged peatama. Püüdes edendada intsidentidest teatamist ("õiglast kultuuri"), ei peaks käesolev direktiiv tekitama automaatselt seost konkreetse juhtumi ja loa, pädevuse kande või oskusemärgete peatamise vahel. Loa tühistamist tuleks pidada viimaseks abinõuks äärmuslikel juhtudel.
- (8) Et saavutada liikmesriikide usaldus üksteise loasüsteemide suhtes, on ühenduse loa omandamise ja säilitamise eeskirjad hädavajalikud. Pidades silmas suurima ohutuse tagamist, on oluline ühtlustada lennujuhi elukutse kvalifikatsiooni, pädevuse ja omandamise nõuded. See peaks viima ohutute, kõrgekvaliteediliste lennujuhtimisteenusete osutamiseni ning kõnealuste lubade tunnustamiseni kogu ühenduses, suurendades sellega liikumisvabadust ja parandades lennujuhtide kättesaadavust.
- (9) Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi rakendamine ei tooks kaasa nende olemasolevate sätete, mis käsitlevad tööandja ja lennujuhi koha taotleja vahelise töösuhte osas rakendatavaid õigusi ja kohustusi, kohaldamisest kõrvalhoidmist.
- (10) Eesmärgiga muuta oskused võrreldavaks kogu ühenduse piires, tuleb need struktureerida selgel ja üldiselt aktsepteeritaval viisil. See aitab tagada ohutust mitte ainult ühe aeronavigatsiooniteenuse osutaja kontrollitava õhuruumis, vaid elukõige vastutuse üleandmisel ühelt teenuseosutajalt teisele.
- (11) Paljude intsidentide ja õnnetuste puhul on märkimisväärne roll suhtlemisel. Seetõttu on ICAO vastu võtnud keeleoskuse nõuded. Käesoleva direktiiviga täiendatakse nimetatud nõudeid ja sätestatakse meetmed nende rahvusvaheliselt heakskiidetud standardite kehtestamiseks. Keelenõuete suhtes on vaja järgida mittediskrimineerimise, läbipaistvuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, et ohutust tagades soodustada liikumisvabadust.
- (12) Eurocontroli liikmete taotlusel koostatud juhendmaterjalides kirjeldatakse algkoolituse eesmärgi, mida vaadeldakse kui asjakohaseid standardeid. Üksusekoolituse puhul on vaja üldiselt aktsepteeritud standardite puudumine korvata mitme eri meetmega, sealhulgas eksamineerijate tunnustamisega, mis peaks tagama kõrged pädevusstandardid. Kõik nimetatud on veelgi olulisem, sest üksusekoolitus on väga kallis ja ohutuse seisukohast otsustava tähtsusega.
- (13) Eurocontroli liikmesriikide taotlusel on välja töötatud tervisenõuded ning neid käsitatakse kui käesoleva direktiivi nõuetele vastavuse tõendamise vahendeid.
- (14) Koolituse sertifitseerimist tuleks ohutuse seisukohalt käsitada koolituse kvaliteedi parandamise ühe otsustava vahendina. Koolitust tuleb käsitada aeronavigatsiooni teenustele sarnase teenusena ning samuti sertifitseerimismenetluse subjektina. Pidades silmas koolituse spetsiifilist iseloomu, peaks käesolev direktiiv võimaldama koolituse sertifitseerimist koolituse liigi, koolitusteenuste paketi või koolitus- ja aeronavigatsiooni teenuste paketi põhjal.
- (15) Käesolev direktiiv vastab Euroopa Ühenduste Kohtu pikaajalisele kohtupraktikale diplomite vastastikuse tunnustamise ja töötajate vaba liikumise valdkonnas. Proportsionaalsuse põhimõte, kompensatsioonimeetmete kehtestamise põhjendatud alused ja asjakohaste kaebemenetluste sätestamine moodustavad põhimõtted, mida on vajalik rakendada lennuliikluse korraldamise sektoris enam nähtavamal moel. Liikmesriikidel on lubatud keelduda lubade tunnustamisest, kui need ei ole väljastatud vastavalt käesolevale direktiivile; liikmesriikidel on samuti lubatud niisugust luba tunnustada pärast asjakohast võrdleva hindamise läbiviimist. Kuna käesoleva direktiivi eesmärk on hõlbustada lubade vastastikust tunnustamist, ei reguleeri direktiiv töö saamise tingimusi.
- (16) Lennujuhi elukutse sõltub tehnilistest uuendustest ning nõuab seetõttu lennujuhtide oskuste regulaarset uuendamist. Käesolev direktiiv peaks võimaldama selliste tehnilisele ja teaduslikule arengule vastavate kohanduste tegemist komiteemenetluse kaudu.
- (17) Käesolev direktiiv võib avaldada mõju lennujuhtide igapäevasele töökorraldusele. Tööturu osapooli tuleb teavitada kõigist tähelepanuväärset sotsiaalset mõju avaldavatest meetmetest ja nendega kohasel moel

konsulteerida. Seetõttu on konsulteeritud komisjoni 20. mai 1998. aasta otsuse 98/500/EÜ (valdkonna dialoogikomiteede loomise kohta tööturu osapoolte dialoogi edendamiseks Euroopa tasandil) ⁽¹⁾ kohaselt loodud sektoraalse dialoogi komiteega ning nimetatud komiteega tuleks konsulteerida edaspidi komisjoni poolt tehtavate rakendusotsuste korral.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Eesmärk ja reguleerimisala

1. Käesoleva direktiivi eesmärk on tõhustada ühenduse lennujuhtimissüsteemi ohutusstandardeid ja parandada selle toimimist ühenduse lennujuhiloa väljastamise kaudu.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse:

— lennujuhiõpilastele ja

— lennujuhtidele,

kes täidavad oma ülesandeid aeronavigatsiooniteenuse osutajate vastutusallas, kes osutavad oma teenuseid eelkõige üldise lennuliikluse otstarbel.

3. Määruse (EÜ) nr 549/2004 artikli 1 lõike 2 ja artikli 13 kohaselt, kui üldises lennuliikluses osutatakse regulaarseid ja kavandatud lennujuhtimisteenusi aeronavigatsiooniteenuste osutajate vastutusallas, kes osutavad oma teenuseid eelkõige muul kui üldise lennuliikluse otstarbel, tagavad liikmesriigid, et üldisele lennuliiklusele osutatavate teenuste ohutuse ja kvaliteedi tase on vähemalt võrdne käesoleva direktiivi sätete kohaldamisest tuleneva tasemega.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) *lennujuhtimisteenus* – teenus, mida osutatakse õhusõidukite kokkupõrgete vältimiseks ja õhusõidukite takistustega kokkupõrgete vältimiseks manööverdamisallas ning lennuliikluse korrapärasuse tagamiseks;

2) *aeronavigatsiooniteenuse pakkujad* – iga füüsiline või juriidiline isik, kes osutab aeronavigatsiooniteenusi üldisele lennuliiklusele;

3) *üldine lennuliiklus* – kogu tsiviilõhusõidukite liiklus, samuti kogu riiklike õhusõidukite (sealhulgas kaitseväe-, tolli- ja politseiõhusõidukite) liiklus, kui see toimub vastavalt ICAO protseduuridele;

(18) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad karistuste kohta käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riigisiseste sätete rikkumise eest ja võtma meetmed nende eeskirjade rakendamise tagamiseks. Kõnealused karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

(19) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleb vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽²⁾.

(20) Ühenduse loasüsteemi raamistiku loomiseks ning selle raamistiku piires praeguste loaomanike lubade ühtlustamiseks vastavalt sätetele, mis käsitlevad nõudeid kehtivate pädevuskannete ja oskusemärgete säilitamiseks, kuna kõnealustes sätetes kehtestatud nõuded on kooskõlas kehtivate rahvusvaheliste nõuetega, peetakse piisavaks kahe aasta pikkust ülevõtmisperioodi. Täiendav kahe aasta pikkune ülevõtmisperiood tuleks anda keeleoskuse nõuete kohaldamiseks.

(21) Üldised loa omandamise tingimused, mis puudutavad vanust, haridust ja algkoolitust, ei mõjuta praeguste lubade omanikke.

(22) Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe ⁽³⁾ punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama nende endi jaoks ja ühenduse huvides vastavustabeleid, kus on võimalikult suures ulatuses kajastatud vastavus käesoleva direktiivi ja ülevõtmismeetmete vahel, ning need tabelid avalikustama,

⁽¹⁾ EÜT L 225, 12.8.1998, lk 27. Otsust on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

⁽³⁾ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

- 4) *luba* – mis tahes nimetusega tõend, mis on väljastatud ja kinnitatud vastavalt käesolevale direktiivile ja annab selle seaduslikule omanikule õiguse osutada lennujuhtimisteenuseid vastavalt selles osutatud pädevuse kannetele ja oskusemärgetele;
- 5) *pädevuse kanne* – loale kantud või sellega seotud volitus, mis moodustab loa osa, sätestades kõnealuse loa kohased eritingimused, õigused või piirangud; pädevuse kanne on vähemalt üks järgmistest:
- lennujuhtimine visuaallennuväljal;
 - lennujuhtimine instrumentaallennuväljal;
 - protseduuriline lähenemislennujuhtimine;
 - lähenemislennujuhtimine seirega;
 - protseduuriline piirkondlik lennujuhtimine;
 - piirkondlik lennujuhtimine seirega;
- 6) *pädevusega seotud oskusemärged* – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, sätestades asjakohase pädevuse kandega seotud eritingimused, õigused või piirangud;
- 7) *üksuse oskusemärged* – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, näidates ICAO asukoha tunnustähise ja sektori ja/või töökoha, kus loaomanik on pädev töötama;
- 8) *keeleoskusemärged* – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, näidates loaomaniku keeleoskustaset;
- 9) *juhendaja oskusemärged* – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, näidates loaomaniku pädevust viia läbi töökohakoolitust;
- 10) *ICAO asukoha tunnustähis* – neljätäheline koodirühm, mis on vastavalt ICAO käsiraamatus (dokument 7910) ettenähtud reeglitele kinnitatud konkreetsele lennujuhtimiskäitajale;
- 11) *sektor* – osa lennujuhtimispiirkonnast ja/või osa lennuinfo- ja lennuteenuste piirkonnast/üleemisest piirkonnast;
- 12) *koolitus* – tervik kohustuslikest teoreetilistest kursustest, praktilistest õppustest (sealhulgas simulaatorkoolitus) ja töökohakoolitusest, et omandada ja säilitada ohutute ja kõrge kvaliteetsete lennujuhtimisteenuste osutamise oskused; koolitus koosneb:
- algkoolitusest, mis annab baas- ja pädevuse koolituse ja mille läbinu omandab lennujuhiõpilase loa;
 - üksusekoolitusest, mis sisaldab tööks ettevalmistavat üleminekukoolitust ja töökohakoolitust ning mille läbinu omandab lennujuhiloa;
 - jätkukoolitusest, mille läbimisel säilib loa oskusemärke kehtivus;
 - töökohakoolituse juhendaja koolitusest, mille läbinu omandab juhendaja oskusemärke;
 - eksamineerijate ja/või hindajate (tasemetestijate) koolitusest;
- 13) *lennujuhtimiskoolitaja* – asjakohase riigi järelevalveasutuse poolt sertifitseeritud organisatsioon, kes viib läbi üht või mitut koolitust;
- 14) *üksuse pädevuskava* – tunnustatud kava, milles näidatakse üksuse poolt kasutatav meetod loaomanike pädevuse säilitamiseks;
- 15) *üksuse koolituskava* – tunnustatud kava, milles on kajastatud toimingud ja aeg, mida on vaja üksuse toimingute teostamiseks kohalikus piirkonnas töökohakoolituse juhendaja järelevalve all.

Artikkel 3

Riigi järelevalveasutused

1. Liikmesriik määrab või loob asutuse või asutused oma järelevalveasutustena eesmärgiga täita nimetatud asutustele käesoleva direktiiviga määratud ülesandeid.

2. Riigi järelevalveasutused on sõltumatud aeronavigatsiooniteenuse osutajad ja koolituse pakkujad. Selline sõltumatus saavutatakse, lahutades vähemalt funktsionaalsel tasandil riigi järelevalveasutused sellise koolituse pakkujatest. Liikmesriigid tagavad, et riigi järelevalveasutused kasutavad oma volitusi erapoolelt ja läbipaistvalt.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile oma järelevalveasutuste nimetused ja aadressid ja kõik nende edaspidised muudatused ning meetmed, mis on võetud lõike 2 järgimise tagamiseks.

Artikkel 4

Lubade väljaandmise põhimõtted

1. Ilma et see piiraks artikli 1 lõike 3 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et artikli 1 lõike 2 reguleerimisalasse kuuluvat lennujuhtimisteenust osutavad üksnes lennujuhid, kellel on käesoleva direktiivi kohane luba.

2. Loataotlejad tõendavad, et nad on pädevad tegutsema lennujuhtidena või lennujuhiõpilastena. Kõnealust pädevust tõendatakse teadmisi, kogemusi, oskusi ja keeleoskust käsitlevate dokumentidega.

3. Luba jääb selle isiku omandisse, kellele luba on väljastatud ja kes selle allkirjastab.

4. Vastavalt artikli 14 lõikele 1:

a) võib loa, pädevuse kande või oskusemärke peatada, kui lennujuhi pädevus on seatud kahtluse alla või tõsise üleastumise puhul;

b) võib loa tühistada raske hooletuse või kuritarvitamise korral.

5. Lennujuhiõpilase luba volitab selle omanikku osutama lennujuhtimisteenuseid töökohakoolituse juhendaja järelevalve all.

6. Luba sisaldab I lisas sätestatud teavet.

7. Kui luba on väljastatud muus kui inglise keeles, sisaldab see lisas I sätestatud teabe tõlget inglise keelde.

8. Liikmesriigid tagavad, et lennujuhid on saanud piisava ohutus-, julgestus- ja kriisiohjamisalas koolituse.

Artikkel 5

Loa omandamise tingimused

1. Lennujuhiõpilase luba antakse loataotlejale, kes:

a) on vähemalt 18aastane ning kellel on vähemalt keskhariduse tunnistus või tunnistus, mis võimaldab alustada õppetööd ülikoolis või sellega tunnustatud võrdväärset tasemel.

Liikmesriigid võivad sätestada, et nende järelevalveasutused annavad hinnangu selliste loataotlejate hariduse kohta, kelle puhul ei ole nimetatud haridusenõue täidetud. Juhul kui kõnealuse hinnangu kohaselt omab taotleja kogemusi ja haridust, mis annab talle mõistliku eelduse lennujuhi koolituse edukaks läbimiseks, peetakse kõnealust haridust piisavaks;

b) on edukalt lõpetanud tunnustatud algkoolituse pädevuse kande või vajadusel pädevusega seotud oskusemärke saamiseks vastavalt II lisa A-osale;

c) omab kehtivat tervisetõendit ning

d) on tõendanud piisavat keeleoskustaset vastavalt III lisale.

Luba sisaldab vähemalt ühte pädevuse kannet ja vajadusel ühte pädevusega seotud oskusemärket.

2. Lennujuhiluba antakse selle taotlejale, kes:

a) on vähemalt 21 aastane. Liikmesriigid võivad siiski sätestada madalama vanusepiirangu nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel;

b) omab lennujuhiõpilase luba, on läbinud tunnustatud üksuse koolituskava ja edukalt sooritanud asjakohased eksamid või hindamised vastavalt II lisa B-osas sätestatud nõuetele;

c) omab kehtivat tervisetõendit ning

d) on tõendanud piisavat keeleoskustaset vastavalt III lisale.

Luba kinnitatakse, kandes sellesse ühe või mitme pädevuse kanded ning asjakohased pädevusega seotud oskusemärke, üksuse oskusemärke ja keeleoskusemärke, mille kohase koolituse on loataotleja edukalt läbinud.

3. Juhendaja oskusemärke antakse lennujuhiloa omanikule, kes:

a) on osutanud lennujuhtimisteenuseid vahetult loa andmisele eelneval ajavahemikul vähemalt ühe aasta jooksul või riigi järelevalveasutuse poolt kinnitatud pikema ajavahemiku jooksul, võttes arvesse pädevuse kandeid ja oskusemärke, milleks koolitust antakse, ja

- b) on edukalt läbinud tunnustatud töökohakoolituse juhendaja kursuse, mille kestel hinnati nõutavaid teadmisi ning pedagoogilisi oskusi ja võimeid asjakohaste eksamitega.

Artikkel 7

Pädevusega seotud oskusemärke

Artikkel 6

Lennujuhi pädevuse kanded

Et märkida teenuse liiki, mida loaomanik võib osutada, sisaldab luba ühte või mitut järgmisest pädevuse kannetest:

- a) *lennujuhtimine visuaallennuväljal* (ADV), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust lennuväljal, mille kohta ei ole avaldatud instrumentaallähenedemise või -väljumise protseduure;
- b) *lennujuhtimine instrumentaallennuväljal* (ADI), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust lennuväljal, mille kohta on avaldatud instrumentaallähenedemise või -väljumise protseduurid; sellele pädevusekandele lisatakse vähemalt üks artikli 7 lõikes 1 kirjeldatud pädevusega seotud oskusemärke;
- c) *protseduuriline lähenemislennujuhtimine* (APP), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust saabuvatele, lahkuvatele ja ülelendavatele õhusõidukitele seirevahendeid kasutamata;
- d) *lähenemislennujuhtimine seirega* (APS), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust saabuvatele, lahkuvatele ja ülelendavatele õhusõidukitele seirevahendeid kasutades; sellele pädevuse kandele lisatakse vähemalt üks artikli 7 lõikes 2 kirjeldatud pädevusega seotud oskusemärke;
- e) *protseduuriline piirkondlik lennujuhtimine* (ACP), mis näitab loaomaniku pädevust õhusõidukitele lennujuhtimisteenuse osutamise suhtes seirevahendeid kasutamata;
- f) *piirkondlik lennujuhtimine seirega* (ACS), mis näitab loaomaniku pädevust õhusõidukitele lennujuhtimisteenuse osutamise suhtes seirevahendeid kasutades; sellele pädevuse kandele lisatakse vähemalt üks artikli 7 lõikes 3 kirjeldatud pädevusega seotud oskusemärke.
1. Pädevuse kanne *lennujuhtimine instrumentaallennuväljal* (ADI) sisaldab vähemalt ühte järgmistest oskusemärgetest:
- a) *lähilennujuhtimise* oskusemärke (TWR), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennuvälja lennuliikluse juhtimise teenust ühelt töökohalt;
- b) *maapealse liikluse juhtimise* oskusemärke (GMC), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennuvälja maapealse lennuliikluse juhtimise teenust;
- c) *maapealse liikluse seire* oskusemärke (GMS), mis antakse lisaks maapealse liikumise juhtimise oskusemärkele või lähilennujuhtimise oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada maapealse lennuliikluse juhtimise teenust, kasutades lennuvälja maapealse liikluse juhtimise süsteeme;
- d) *lennuliikluse õhus juhtimise* oskusemärke (AIR), mis näitab loaomaniku pädevust osutada lennuvälja lennuliikluse juhtimise teenust õhus;
- e) *lähilennuliikluse radarjuhtimise* oskusemärke (RAD), mis antakse lisaks *lennuliikluse õhus juhtimise* oskusemärkele või *lähilennujuhtimise* oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada lennuvälja lennuliikluse juhtimise teenust, kasutades selleks seireradarit.
2. Pädevuse kanne *lähenemislennujuhtimine seirega* (APS) sisaldab vähemalt ühte järgmistest oskusemärgetest:
- a) *radarjuhtimise* oskusemärke (RAD), mis näitab loaomaniku pädevust osutada õhusõiduki lähenemislennujuhtimisteenust, kasutades primaar- ja/või sekundaarradarit;
- b) *täppislähenemisradari* oskusemärke (PAR), mis antakse lisaks *radarjuhtimise* oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada maapealt juhitud täppislähenemise teenust õhusõiduki lõpplähenedemisel maandumisrajale, kasutades täppislähenemisradarit;
- c) *seireradari abil lähenemise* oskusemärke (SRA), mis antakse lisaks *radarjuhtimise* oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust maapealt juhitud mittetäppislähenemisel, kasutades õhusõiduki lõpplähenedemisel maandumisrajale täppislähenemisradarit;

d) *automaatse sõltuva seire* oskusemärke (ADS) näitab loaomaniku pädevust osutada lähenemislennu juhtimisteenust, kasutades automaatse sõltuva seire seadmeid;

e) *lähemisasalas lennujuhtimise* oskusemärke (TCL), mis antakse lisaks *radarjuhtimise* oskusemärkele või *automaatse sõltuva seire* oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust, kasutades mis tahes seireseadmeid kas lähemisasalas ja/või sellega piirnevates sektorites, milles osutatakse lähenemislennu juhtimisteenust.

3. Pädevuse kanne *piirkondlik lennujuhtimine seirega* (ACS) sisaldab vähemalt ühte järgmistest oskusemärgetest:

a) *radarjuhtimise* oskusemärke (RAD) näitab loaomaniku pädevust osutada lähenemislennu juhtimisteenust, kasutades seireradarit;

b) *automaatse sõltuva seire* oskusemärke (ADS) näitab loaomaniku pädevust osutada piirkondlikku lennujuhtimisteenust, kasutades automaatse sõltuva seire seadmeid;

c) *lähemisasalas lennujuhtimise* oskusemärke (TCL), mis antakse lisaks *radarjuhtimise* oskusemärkele või *automaatse sõltuva seire* oskusemärkele, näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenuseid, kasutades mis tahes seireseadmeid kas lähemisasalas ja/või sellega piirnevates sektorites, milles osutatakse lähenemislennu juhtimisteenust;

d) *ookeanilennujuhtimise* oskusemärke (OCL) näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenuseid õhusõiduki liikumisel ookeani piirkonnas.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, võivad liikmesriigid eriolukordades, mis on põhjustatud üksnes nende vastutusalas oleva õhuruumi lennuliikluse asjaomasest eripärast, töötada välja oma oskusemärkeid. Selline oskusemärke ei mõjuta mingil määral lennujuhtide liikumisvabadust.

Artikkel 8

Keeleoskusemärked

1. Liikmesriigid tagavad, et lennujuhid on võimelised rääkima inglise keelt ja inglise keelest rahuldaval tasemel aru saama. Lennujuhtide keeleoskuse tase määratakse kindlaks vastavalt III lisas sätestatud keeleoskustasemete skaalale.

2. Liikmesriigid võivad kehtestada kohalikud keelenõuded, kui see on ohutuse eesmärgil vajalik.

3. Nõutav tase lõigete 1 ja 2 kohaldamiseks on III lisas sätestatud keeleoskustasemete skaala kohaselt keeleoskustase 4.

4. Olenemata lõikest 3 võivad liikmesriigid lõigete 1 ja/või 2 kohaldamisel nõuda vastavalt III lisas sätestatud keeleoskustasemete skaalale keeleoskustaset 5, juhul kui taseme määramise või kinnitamise kord nõuab hädavajaliku ohutuse eesmärgil kõrgemat taset. Kõnealused nõuded peavad olema objektiivselt põhjendatud, mittediskrimineerivad, proportsionaalsed ja läbipaistvad.

5. Keeleoskustaset näitab tunnistus, mis on välja antud pärast riigi järelevalveasutuse heakskiidetud läbipaistvat ja objektiivset hindamist.

Artikkel 9

Juhendaja oskusemärked

Juhendaja oskusemärke näitab loaomaniku pädevust viia läbi koolitust ja teostada järelevalvet töökohtadel, kus on nõutav konkreetse pädevuse olemasolu.

Artikkel 10

Üksuse oskusemärked

Üksuse oskusemärke näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust konkreetsetes sektoris, sektorirühmas või konkreetsetel töökohtadel lennuliiklusteenistuse üksuse vastutusalas.

Liikmesriigid võivad vajaduse korral sätestada ohutuse eesmärgil, et üksuse oskusemärke õigusi võivad kasutada vaid loaomanikud, kes on teatud vanusest nooremad.

Artikkel 11

Pädevuse kande ja oskusemärke kehtivuse säilitamise tingimused

1. Üksuse oskusemärke kehtib esialgu 12 kuud. Asjakohaste oskusemärgete kehtivust uuendatakse järgnevat 12 kuuks, juhul kui aeronavigatsiooni teenuste osutaja tõendab, et:

a) taotleja on viimase 12 kuu jooksul kasutanud loaga kaasnevat õigusi tunnustatud üksuse pädevuskavas toodud minimaalse arvu tundide jooksul;

b) taotleja pädevust on hinnatud vastavalt II lisa C-osale ning

c) taotlejal on kehtiv tervisetõend.

Minimaalse hulga töötundide arvu (arvestamata juhendusülesandeid), mida nõutakse üksuse oskusemärke kehtivuse säilitamiseks, võib töökohakoolituse juhendajatele vähendada proportsionaalselt ajaga, mille nad veedavad praktikante juhendades töökohtadel, mille oskusemärke uuendamist taotletakse.

2. Juhul, kui üksuse oskusemärke enam ei kehti, peab oskusemärke kehtivuse taastamiseks edukalt läbima üksuse koolituskava.

3. Pädevuse kande või pädevusega seotud oskusemärke valdaja, kes ei ole osutanud kõnealusele pädevuse kandlele või pädevusega seotud oskusemärkele vastavaid lennujuhtimisteenuseid mis tahes ajavahemiku vältel nelja järjestikuse aasta jooksul, võib asjaomase pädevuse kande või pädevusega seotud oskusemärke kohast üksuse koolitust alustada üksnes pärast hindamist, kas ta vastab jätkuvalt kõnealuse pädevuse kande või pädevusega seotud oskusemärke nõuetele ning pärast koolitusnõuete tingimuste täitmist, mis tulenevad kõnealusest hindamisest.

4. Taotleja keeleoskustaset hinnatakse ametlikult ja regulaarselt, välja arvatud taotlejate puhul, kes on tõendanud oma keeleoskust tasemel 6.

Kõnealune ajavahemik ei ole taotlejate puhul, kes tõendavad keeleoskust tasemel 4, pikem kui 3 aastat ja taotlejate puhul, kes tõendavad keeleoskust tasemel 5, pikem kui 6 aastat.

5. Juhendaja oskusemärke kehtib 36 kuud ja seda on võimalik pikendada.

Artikkel 12

Tervisetõend

1. Tervisetõendi väljastab riigi järelevalveasutuse pädev meditsiiniüksus või riigi järelevalveasutuse poolt heakskiidetud meditsiinitöötaja.

2. Tervisetõendi väljastamine on kooskõlas Chicago rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni I lisa sätetega ning Euroopa lennujuhtide 3. klassi tervisetõendile Eurocontrol'i seatud nõuetega.

3. Tervisetõend kehtib tervisekontrolli läbiviimise kuupäevast 24 kuud kuni 40 aasta vanuste lennujuhtide puhul ja 12 kuud nimetatust vanemate lennujuhtide puhul. Tervisetõendi võib tühistada igal ajal, kui tõendi valdaja tervislik seisund seda nõuab.

4. Liikmesriigid tagavad, et teostatakse tõhusat läbivaatamist või kaebemenetlust sõltumatute meditsiininõustajate asjakohase kaasamisega.

5. Liikmesriigid tagavad, et kehtestatakse kord, mida järgitakse terviseseisundi halvenemise juhtudel ja mis võimaldab loomanikel teavitada tööandjaid terviseseisundi halvenemisest või mis tahes psühhoaktiivse aine või ravimite mõju all olekust, mille tagajärjel võib olla võimatu kasutada loa privileege ohutult ja nõuetekohaselt.

Artikkel 13

Lennujuhtimiskoolitajate sertifitseerimine

1. Lennujuhtide koolitamine, sealhulgas asjaomased hindamisprotseduurid on riigi järelevalveasutuste poolt sertifitseeritud.

2. Sertifitseerimisnõuded on seotud tehnilise ja operatsioonilise pädevusega ja sobivusega korraldada koolituskursusi vastavalt IV lisa punktile 1.

3. Sertifitseerimistaotlused esitatakse selle liikmesriigi järelevalveasutustele, kus on taotleja põhitegevuskoht ja olemasolu korral tema registrijärgne asukoht.

Riigi järelevalveasutused väljastavad sertifikaadid, juhul kui koolitaja vastab IV lisa punktis 1 sätestatud nõuetele.

Sertifikaate võib väljastada iga koolituse liigi jaoks eraldi või ühendatuna teiste aeronavigatsiooniteenustega, kusjuures koolituse liik ja aeronavigatsiooniteenuse liik sertifitseeritakse teenuste pakettina.

4. Sertifikaatides on täpsustatud IV lisa punktis 2 osutatud teave.

5. Riigi järelevalveasutused jälgivad sertifikaatidele lisatud nõuete ja tingimuste järgimist. Juhul riigi järelevalveasutus leiab, et sertifikaadi valdaja ei vasta enam kõnealustele nõuetele või tingimustele, võib järelevalveasutus võtta asjakohaseid meetmeid, sealhulgas sertifikaadi tühistada.

6. Liikmesriik tunnustab mis tahes teise liikmesriigi väljastatud sertifikaati.

Artikkel 14

Pädevusstandardite vastavuse tagamine

1. Eesmärgiga tagada lennujuhtidele kõrgel ohutustasemel töötamiseks hädavajalikud pädevustasemed, tagavad liikmesriigid, et nende järelevalveasutused kontrollivad ja jälgivad lennujuhtide koolitust.

Nende ülesanded hõlmavad:

- a) lubade, pädevuse kannete ja oskusemärgete väljaandmist ja tühistamist, mille puhul riigi järelevalveasutuste vastutusalas asjakohast koolitust ja hindamist läbi viidi;
- b) pädevuse kannete ja oskusemärgete säilitamist ja peatamist, mille kohaseid õigusi riigi järelevalveasutuse vastutusalas kasutati;
- c) lennujuhtimiskoolitajate sertifitseerimist;
- d) koolituskursuste, üksuse koolituskavade ja üksuse pädevuskavade heakskiitmist;
- e) eksamineerijate või pädevuse hindajate heakskiitmist;
- f) koolitussüsteemi jälgimist ja auditeerimist;
- g) asjakohaste kaebe- ja teavitamismehhanismide kehtestamist.

2. Käesoleva direktiivi tõhusa kohaldamise tagamiseks esitavad riigi järelevalveasutused teiste liikmesriikide järelevalveasutustele asjakohase teabe ja osutavad üksteisele vastastikust abi, eelkõige lennujuhtide ühenduse piires vaba liikumise seotud juhtudel.

3. Riigi järelevalveasutus tagab sellise andmebaasi pidamise, kus säilitatakse teavet nende vastutusalas olevate kõikide loaomanike pädevuse kannete ja nendega seotud oskusemärgete kehtivuskuupäevade kohta. Sel eesmärgil peavad aeronavigatsiooni teenuse osutajate tegevüksused arvestust iga üksuses töötava loaomaniku töötundide arvu kohta, mil viimased on tõhusalt töötanud sektorites, sektorirühmas või töökohtadel, ja esitavad need andmed nõudmise korral riigi järelevalveasutusele.

4. Riigi järelevalveasutus kinnitab loaomanikud, kellel on õigus tegutseda pädevate eksamineerijate või pädevate hindajatena üksuses ja jätkukoolitusel. Kinnitus kehtib kolm aastat ja seda on võimalik pikendada.

5. Käesolevas direktiivis sätestatud standardite tõhusa järgimise tagamise eesmärgil auditeerib riigi järelevalveasutus regulaarselt kõiki loasüsteemi osi.

Käesoleva direktiivi tõhusaks rakendamiseks ja selles sätestatud standardite järgimise kontrollimiseks võib riigi järelevalveasutus lisaks regulaarsele auditeerimisele läbi viia kohapealseid kontrollid.

6. Riigi järelevalveasutus võib otsustada delegeerida täielikult või osaliselt käesoleva artikli lõikes 5 nimetatud auditeerimisfunktsioonid ja kontrollid tunnustatud organisatsioonidele vastavalt määruse (EÜ) nr 550/2004 artiklile 3.

7. Liikmesriigid esitavad komisjonile aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta 17. maiks 2011 ja seejärel iga kolme aasta järel.

Artikkel 15

Lennujuhilubade vastastikune tunnustamine

1. Artikli 8 kohaselt tunnustab iga liikmesriik teises liikmesriigis vastavalt käesoleva direktiivi sätetele riigi järelevalveasutuse poolt väljastatud luba ja sellega seonduvaid pädevustasemeid, pädevusega seotud oskusemärkeid ja keeleoskusemärkeid ning samuti loa juurde kuuluvat tervisetõendit. Liikmesriik võib siiski otsustada tunnustada vaid nende loaomanike lubasid, kes on vähemalt 21aastased, nagu on ette nähtud artikli 5 lõike 2 punktis a.

2. Juhtudel, mil loaomanik kasutab loaga seotud õigusi mõnes muus kui loa väljastanud liikmesriigis, on loaomanikul õigus vahetada oma luba selles riigis väljastatava loa vastu, kus ta oma loakohaseid õigusi kasutama hakkab, ilma lisatingimusteta.

3. Üksuse oskusemärke väljastamiseks nõuab riigi järelevalveasutus taotlejalt asjaomase oskusemärkega seotud konkreetsete tingimuste täitmist, täpsustades lennujuhtimisüksuse, sektori või töökohta. Koostades üksuse koolituskava, võtab lennujuhtimiskoolitaja vajalikul määral arvesse taotleja omandatud oskusi ja kogemusi.

4. Riigi järelevalveasutus tunnustab ja esitab põhjendatud otsuse taotlejale soovitatud üksuse koolituskava kohta mitte hiljem kui kuus nädalat pärast tõendite esitamist, ilma et see piiraks võimalike kaebuste esitamisest tulenevaid viivitusi. Riigi järelevalveasutus tagab oma tehtud otsustes võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtte austamise.

Artikkel 16

Kohandamine teaduse ja tehnika arenguga

Pidades silmas teaduse ja tehnika arengut, võib komisjon, vastavalt artikli 17 lõikes 2 sätestatud menetlusele vastu võtta artiklis 6 sätestatud pädevuse kannete, artiklis 7 sätestatud pädevusega seotud oskusemärgete, artikli 12 lõikes 3 sätestatud tervisetõendite ja lisade muudatused.

Artikkel 17

Komitee

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 549/2004 artikli 5 alusel moodustatud ühtse taeva komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse artikli 8 sätteid.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse üks kuu.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 18

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida nad kohaldavad oma käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõetud õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad meetmed nende rakendamise tagamiseks. Sätestatavad karistused peavad olema

tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile 17. maiks 2008 ja annavad viivitamata teada nende edaspidistest muudatustest.

Artikkel 19

Üleminekukord

Artikli 5 lõike 2 punkte a ja b ei kohaldata lennujuhtidele liikmesriikide poolt väljaantud lubade suhtes enne 17. maid 2008.

Artikkel 20

Ülevõtmine

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 17. maiks 2008, välja arvatud artikkel 8, mille jõustumise tähtpäev on 17. mai 2010. Nad edastavad nende sätete teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 21

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 22

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 5. aprill 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja
H. WINKLER

I LISA

LOA NÕUDED

Vastavalt käesolevale direktiivile peab liikmesriikide poolt väljastatav luba vastama järgmistele nõuetele.

1. Loale kantav teave

1.1. Loale peab kandma järgmise teabe (tärniga on tähistatud punktid, mis peavad olema tõlgitud inglise keelde):

- a) * loa väljastanud riik (poolpaksus kirjas);
- b) * loa nimetus (paksus kirjas);
- c) loa seerianumber, araabia numbritega, mis on antud loa väljastanud asutuse poolt;
- d) loaomaniku täielik nimi (samuti ladina tähestikus, juhul kui asjaomase riigi keeles ei kasutata ladina tähestikku);
- e) sünniaeg;
- f) loaomaniku kodakondsus;
- g) loaomaniku allkiri;
- h) * kinnitus kehtivuse kohta ja loaomanikule antud volitus kasutada loakohaseid õigusi, milles on näidatud:
 - i) pädevuse kanded, pädevusega seotud oskusemärked, keeleoskusemärked, juhendaja oskusemärked ja üksuse oskusemärked;
 - ii) nende esmase väljaandmise kuupäevad;
 - iii) nende kehtivusaja lõppemise kuupäevad;
- i) loa väljastanud ametniku allkiri ja väljaandmise kuupäev;
- j) loa väljastanud asutuse pitser või tempel.

1.2. Loaga peab kaasas olema kehtiv tervisetõend.

2. Materjal

Kasutatakse esimese klassi paberit või muud sobivat materjali ning punktis 1 nimetatud teave peab sellel olema selgelt märgitud.

3. Värv

3.1. Juhul kui liikmesriigi kõik lennundusega seotud load on sama värvi, peab see olema valge.

3.2. Juhul kui liikmesriigi lennundusega seotud load on erinevat värvi, peavad lennujuhtide load olema kollased.

—

II LISA

KOOLITUSNÕUDED

A-OSA

Lennujuhtide algkoolituse nõuded

Algkoolitus tagab, et lennujuhiõpilane on läbinud vähemalt baas- ja pädevuskoolituse vastavalt Eurocontrol'i juhenddokumendi "Guidelines for air traffic controller Common Core Content Initial Training" 10. detsembri 2004 väljaandele, et lennujuhid oleksid võimelised lennuliikluses ohutult, kiiresti ja tõhusalt töötama.

Algkoolitus hõlmab järgmisi valdkondi: lennundusõigus, lennuliikluse korraldamine, sealhulgas tsiviil-sõjalise koostöö meetmed, meteoroloogia, navigatsioon, õhusõiduk ja aeronavigatsiooni põhimõtted, sealhulgas lennujuhi ja piloodi vaheline üksteisemõistmine, inimtegurid, varustus ja süsteemid, kutsekeskkond, ohutus ja ohutuslane kultuur, ohutusjuhtimise süsteemid, eriolukorrad/häireolukorrad, häired lennunavigatsioonisüsteemide töös, keeleoskus, sealhulgas raadioside fraseoloogia.

Nimetatud valdkondade aineid õpetatakse viisil, mis valmistab taotlejad ette erinevate lennuliiklusteenuste osutamiseks ja milles rõhutatakse ohutusaspekte. Algkoolitus koosneb teoreetilise ja praktilise õppe elementidest, sealhulgas simulaatorikoolitusest, ning selle kestus määratakse tunnustatud algkoolituse kavades. Omandatud oskused peavad tagama, et kandidaati peetakse pädevaks toime tulema keerulistes ja tiheda liiklusega olukordades, ning hõlbustama üleminekut üksusekoolitusele. Pärast algkoolitust hinnatakse kandidaadi pädevust asjakohaste eksamitega või pideva hindamissüsteemi alusel.

B-OSA

Lennujuhtide üksusekoolituse nõuded

Üksusekoolituse kavades kirjeldatakse täpselt meetodeid ja ajastust, mis on nõutavad üksuse toimingute sooritamiseks kohalikus piirkonnas töökohakoolituse juhendaja järelevalve all. Tunnustatud koolituskava sisaldab kõiki pädevushindamise süsteemi elemente, sealhulgas töökorraldust, edusammude hindamist ja eksameid, koos asjaomaste teavitamistoimingutega riigi järelevalveasutusele. Üksusekoolitus võib sisaldada mõnda algkoolituse elementi, mis on eriomane konkreetsele riigile.

Üksusekoolituse kestus määratakse üksuse koolituskavas. Nõutavat pädevust hindavad tunnustatud pädevad eksamineerijad või hindajad, kelle arvamused on neutraalsed ja objektiivsed, eksamineerimise või jätkuva hindamissüsteemi kaudu. Kandidaatide õiglase kohtlemise tagamise eesmärgil loob riigi järelevalveasutus kaebemehhanismid.

C-OSA

Lennujuhtide jätkukoolituse nõuded

Lennujuhiloa pädevusega seotud oskusemärke ja üksuse oskusemärke hoitakse kehtivana tunnustatud jätkukoolitusega, mis koosneb lennujuhtide oskuste säilitamise koolitusest, täiendkoolitusest, hädaolukorra koolitusest ja vajadusel keeleõppest.

Jätkukoolitus koosneb teoreetilistest ja praktilistest kursustest koos simulaatorikoolitusega. Sellel eesmärgil koostab koolituse pakkuja üksuse pädevuskavad, milles täpsustatakse asjakohase jätkukoolituse ja oskuste omandamiseks vajalikke menetlusi, inimressursse ja ajastust. Kõnealused kavad vaadatakse läbi ja kinnitatakse vähemalt iga kolme aasta järel. Jätkukoolituse kestus otsustatakse vastavalt lennujuhtimisüksuses töötavate lennujuhtide funktsionaalsetele vajadustele, eelkõige seoses menetluste või varustuse muutuse või kavandatava muutusega või seoses üldlase ohutuskorralduse nõuetega. Iga lennujuhi pädevuse asjakohane hindamine viiakse läbi vähemalt iga kolme aasta järel. Aeronavigatsiooniteenuse osutaja tagab, et kohaldatakse mehhanisme loaomanike õiglaseks kohtlemiseks, kui oskusemärkide kehtivust ei saa pikendada.

III LISA

KEELEOSKUSE NÕUDED

Artiklis 8 sätestatud keeleoskuse nõudeid kohaldatakse nii väljendite kui tavakeele kasutamisoskuse suhtes. Et täita keeleoskuse nõuded, peab loataotleja või loaomaniku keeleoskust hindama ning see peab vastama vähemalt käesolevas lisas esitatud keeleoskustasemetete skaalale kutsetasemel (4 tase).

Nõutaval tasemel keelt valdavad isikud peavad

- a) olema võimelised tulemuslikult suhtlema ainult hääle abil (telefon/raadiotelefon) ja näost näkku olukordades;
- b) suhtlema täpselt ja selgelt üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel;
- c) kasutama üldises või tööga seotud olukordades teadete vahetamiseks ning arusaamatuste vältimiseks ja lahendamiseks (näiteks teabe kontrollimiseks, kinnitamiseks ja selgitamiseks) asjakohaseid suhtlusstrateegiaid;
- d) saama edukalt ja suhtelise kergusega hakkama keeleliste väljakutsetega, mis tekivad keerulises olukorras või rutiinse töö ajal tekkivate ootamatute sündmuste käigus, või suhtlusülesandega, millega ollakse muul moel kokku puutunud, ning
- e) kasutama lennunduse valdkonnas arusaadavat dialekti või aktsenti.

Keeleoskustasemete skaala: eksperttase, edasijõudnute tase ja kutsetase.

Tase	Hääldus	Struktuur	Sõnavara	Ladus	Arusaamine	Koosmõju
Eksperttase 6	Kasutab lemmendusvaldkonnas arusaadavat dialekti või aktsenti.	Grammatilised struktuurid ja lause ülesehitus sõltuvad ülesandekohasest keelefunktsioonist.	Sõnavara ulatus ja täpsus on piisavad rõhusaks suhtluseks mitmesugustel nii hästi tuntud kui tundmatutel teemadel. Sõnavara on idiomaatiline, nüansirikas ja registrirundlik.	Võimeline rääkima pikka aega loomulikult ja pingutusteta. Kõnevool on vahelduv stilistilise mõju saavutamiseks, näiteks mõne mõtte rõhutamiseks. Kasutab spontaanselt asjakohaseid edasiandmistähiseid ning siduvaid sõnu ja väljendeid.	Arusaamine on peaaegu kõigis kontekstides jätkuvalt täpne ja sisaldab keeleliste ja kultuuriliste peensuste mõistmist.	On võimeline suheldes kergeti koos tegutsema peaaegu igasugustes olukordades. Tundlik verbaalsetele ja mitteverbaalsetele märguannetele ja vastab nendele asjakohaselt.
Edasijõudnud 5	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon võivad olla mõjutatud emakeelest või keele piirkondlikust variandist, aga peaaegu mitte kunagi ei takista see arusaamist.	Nii põhilisi kui ka keerukamaid grammatilisi struktuure ja lauserumusteid kontrollitakse pidevalt hästi.	Sõnavara ulatus ja täpsus on piisavad rõhusaks suhtluseks üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel. Suudab alati ja edukalt väljendeid ümber sõnastada. Sõnavara on mõnikord idiomaatiline.	Võimeline rääkima pikalt ja laialt suhtelise kergusega hästitutud teemadel, aga võib mitte varieerida kõnevoolu stilistiliste vahenditega. Oskab kasutada asjakohaseid edasiandmistähiseid ning siduvaid sõnu ja väljendeid.	Arusaamine on täpne üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel ja peaaegu täpne, kui kõneleja seisab vastamisi keelelise või situatsioonilise keerukuse või ootamatu sündmuste käiguga. On võimeline mõistma kõnevariantide (dialekt ja/või aktsent) või keeleregistreid valikut.	Vastused on kohesed, täpsed ja informatiivsed. Valdab tõhusalt kõneleja/kuulaja suhet.
Kutsetase 4	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on mõjutatud emakeelest või keele piirkondlikust variandist, kuid ainult mõnikord takistab see arusaamist.	Põhilisi grammatilisi struktuure ja lauserumusteid kasutatakse loomuliselt ja vallatakse tavaliselt hästi. Peamiselt ebaharilikes või ootamatutes tingimustes võib ilmneada vigu, mis aga harva segavad tähenduse mõistmist.	Sõnavara ulatus ja täpsus on piisavad rõhusaks suhtluseks üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel. Suudab ebatavalises või ootamatus olukorras ja sõnavara puudulikkuse korral väljendit sageli edukalt ümber sõnastada.	Räägib suhteliselt pikalt ja sobiva kirusega. Võib esineda juhuslikku ladususe kadu üleminekul harjutatud või vormelitest koosnevalt kõnelt spontaanselt vastastikusele suhtlusele, aga see ei takista rõhusat suhtlust. Võib kasutada piiratud hulgal edasiandmistähiseid või siduvaid sõnu ja väljendeid. Täite-sõnad ei ole häirivad.	Arusaamine on enamasti täpne üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel, kus kasutatud aktsent või keele variant on piisavalt arusaadav keele rahvusvahelisele kasutajate kogukonnale. Kui kõneleja seisab vastamisi keelelise või situatsioonilise keerukusega või sündmuste ootamatu arenguga, võib arusaamine olla aeglasem ja nõuda selgitamisstrateegiat.	Vastused on tavaliselt kohesed, täpsed ja informatiivsed. Algatab ja hoiab üleva suhtlemist isegi sündmuste ootamatu arengu korral. Tegeleb adekvaatselt ilmsete arusaamatustega teavet kontrollides, kinnitades või selgitades.

Keeleõskustasemete skaala: kutsetaseme-eline tase, algase ja algtaseme-eline tase.

Tase	Hääldus	Struktuur	Sõnavara	Ladusus	Arusaamine	Koosmõju
Kutsetaseme-eline tase 3	Kasutab lennunduskogukonnas arusaadavat dialekti või aktsenti.	Ülesandekohased keelefunktsioonid määravad asjakohased grammatilised struktuurid ja lausemustrid.	Sõnavara ulatus ja täpsus on tihti piisavad suhtlemiseks üldisel, konkreetsel või tööga seotud teemadel, aga sõnavara hulk on piiratud ja sõnavalk tihti sobimatu. Tihti on võimetu sõnavara puudumisel sama asja teiste sõnadega väljendada.	Suudab rääkida suhteliselt ladusalt, kuid väljendid ja pausid on tihti sobimatud. Köhkleb või aeglane keelekasutus võib takistada tõhusat suhtlemist. Täitesõnad on mõnikord häirivad.	Arusaamine on üldistel, konkreetsel ja tööga seotud teemadel enamasti täpne, kui kasutatud aktiivset või keele variant on piisavalt arusaadav keelekasutajate rahvusvahelises kogukonnas. Võib esineda mõistmisprobleeme keelelise või situatsioonilise keerukuse olukorras või sündmuste ootamatu käigu puhul.	Vastused on mõnikord kohesed, täpsed ja informatiivsed. Suhtelise kergusega algatab ja hoiab üleväl suhtlemist tuntud teemadel või ennustatavates olukordades. Sündmuste ootamatu käigu tegeledes üldiselt ebapiisav.
Algase tase 2	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on mõjutatud emakeelest või keele piirkondlikust variandist ja see segab tihti arusaamist.	Põhilisi ennustatavate olukordadega grammatilisi struktuure ja lause ülesehitust ei vallata alati hästi. Vead takistavad sageli tähenduse mõistmist.	Piiratud sõnavara hulk, mis koosneb ainult üksikutest sõnadest ja meeldejäetud fraasidest.	Suudab kasutada väga lühikesi, isoleeritud, meeldejäetud lauseid sagedase pausipidamise ja täitesõnade häiriva kasutamisega väljendite otsimisel ja vähemtuntud sõnadega väljendamisel.	Arusaamine piirdub üksikute ja meeldejäetud fraasidega, mida hääldatakse hoolikalt ja aeglaselt.	Vastamisajad on pikad ja vastused on tihti sobimatud. Suhtlemine piirdub lihtsate rutiinsete teadete vahetusega.
Algtaseme-eline tase 1	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on tugevalt mõjutatud emakeelest või piirkondlikust variatsioonist, mis tavaliselt takistab arusaamist.	Täidab algtaseme-else taseme osa.	Vastab algtaseme-elsele tasemele.	Vastab algtaseme-elsele tasemele.	Vastab algtaseme-elsele tasemele.	Vastab algtaseme-elsele tasemele.

IV LISA

LENNUJUHTIMISKOOLITAJATELE ANTAVATE SERTIFIKAATIDE NÕUDED

1. Artiklis 13 osutatud nõuete järgimist peab kinnitama tõenditega, et lennujuhtimiskoolitajad on nõuetekohaselt varustatud personali ja vahenditega ning tegutsevad keskkonnas, mis on sobilik lennujuhiõpilase loa ning lennujuhiloa omandamiseks vajaliku koolituse läbiviimiseks. Eelkõige peavad lennujuhtimiskoolitajad:
 - a) omama tõhusat juhtimisstruktuuri ja piisavat nõuetekohase kvalifikatsiooniga personali ning kogemust, et pakkuda käesolevas direktiivis sätestatud standarditele vastavat koolitust;
 - b) omama asjakohase koolituse pakkumiseks vajalikke vahendeid, seadmeid ja ruume;
 - c) esitama nende poolt kasutatavad meetodid koolituskursuste sisu, korralduse ja kestuse, üksuse koolituskava ja üksuse pädevuskava üksikasjaliku väljatöötamise kohta; meetodid peavad sisaldama eksamineerimise ja hindamise korraldamise viise. Algkoolitusega, sealhulgas simulaatorikoolitusega seotud eksaminaatorite kvalifikatsioon peab olema esitatud üksikasjalikult;
 - d) tõendama kasutatava juhtimissüsteemi kvaliteeti, et jälgida nõuetekohaste süsteemide ja protseduuride järgimist, mis peab tagama, et pakutav koolitus vastaks käesolevas direktiivis sätestatud standarditele;
 - e) tõendama, et käesolevas direktiivis sätestatud standarditele vastava koolituse läbiviimiseks on olemas piisavad rahalised vahendid ning et vastavalt pakutava koolituse laadile on olemas piisav kindlustus.
2. Sertifikaatides peab täpsustatama:
 - a) riigi järelevalveasutuse, kes asjakohase sertifikaadi väljastab;
 - b) taotleja (nimi ja aadress);
 - c) sertifitseeritavate teenuste laadi;
 - d) kinnituse taotleja vastavuse punktis 1 määratletud nõutele;
 - e) sertifikaadi väljastamise kuupäeva ja kehtivusaja.